

عنوان درس: پرستاری و بهداشت محیط	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته پرستاری
تعداد واحد: ۱ واحد نظری	پیش نیاز یا همزمان:
نیمسال تحصیلی:	تعداد دانشجویان:
محل تشکیل کلاس:	زمان شروع کلاس:
نام مدرس: مهناز حلیانی	مسئول طرح درس: سمیه زارع

● شرح درس:

زیر بنای یک جامعه سالم رعایت اصول بهداشت محیط و شناخت عوامل موثر بر آن است. این درس به مفاهیم بهداشت محیط زیست و کار، اماکن عمومی و مسکن، بهداشت مواد غذایی، بهداشت مراکز بهداشتی درمانی و سلامت در بلایای طبیعی و بحرانها می پردازد.

● هدف کلی:

آشنایی دانشجویان پرستاری با عوامل محیطی تأثیرگذار بر سلامت و روش مواجهه با آن

● اهداف اختصاصی:

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

□ ۱- بهداشت محیط زیست

- بهداشت محیط زیست و اکوسیستم را تعریف نماید .
- اجزاء و ارکان اکوسیستم را نام ببرد .
- توالی چرخه مواد و زنجیره غذایی را در اکوسیستم تشریح نماید .
- تاثیر انسان را بر بهداشت محیط زیست و بهداشت خاک توضیح دهد .

□ ۲- بهداشت آب و فاضلاب

- تعریف بهداشت آب و ویژگیهای آب آشامیدنی سالم را بیان کند .
- نقش آب را در انتقال بیماریها تشریح نماید .
- روشهای تصفیه آب را توضیح دهد .
- انواع فاضلاب را نام ببرد .
- روش تعیین درجه آلودگی فاضلاب را تشریح نماید
- روشهای جمع آوری ، تصفیه و دفع فاضلاب را بیان کند .

□ ۳- بهداشت هوا

- بهداشت هوا و آلودگی هوا را تعریف کند .
- عوامل موثر بر آلودگی هوا را نام ببرد .
- اثرات آلودگی هوا را بر انسان ، گیاهان و محیط زیست تشریح کند .
- روشهای مبارزه با آلودگی هوا را تفسیر نماید .

□ ۴- آلودگی صوتی و پرتوها

- آلودگی صوتی را تعریف کند .
- عوامل مؤثر بر تأثیرپذیری انسانها را از سروصدا بیان کند .
- عوارض پاتوفیزیولوژیک آلودگی صوتی را تشریح کند .
- روشهایی مبارزه با آلودگی صوتی را تشریح کند .
- انواع تشعشعات و مواد رادیو اکتیو را بر انسان تشریح نماید .
- اثرات سوء تشعشعات و مواد رادیو اکتیو را بر انسان تشریح نماید .
- اصول حفاظت و دفع آلودگی از مواد رادیو اکتیو و تشعشعات مختلف را توضیح دهد .

□ ۵- بهداشت زباله

- بهداشت زباله و مواد زائد را تعریف کند .
- طبقه بندی زباله را بیان کند .
- مراحل دفع زباله و روشهای مختلف آنرا تشریح کند
- مراحل بازیافت را تفسیر کند
- بیوگاز و موارد استفاده از آنرا بیان نماید .

□ ۶- بهداشت مسکن و اماکن عمومی

- بهداشت مسکن و اماکن عمومی را تعریف کند .
- شرایط و استانداردهای مسکن بهداشتی را بیان نماید .
- عوارض ناشی از زندگی در مسکن غیر بهداشتی را در شهر و روستا تشریح نماید .
- بیماریهای منتقله از طریق جوندگان و بند پایان و حشرات را نام برده و شرح دهد
- روشهای مبارزه با جوندگان و بندپایان و حشرات را تفسیر و بیان نماید .

□ ۷- تغذیه و بهداشت مواد غذایی

- علم تغذیه و نقش مواد غذایی از سلامت و بیماری را تعریف نماید .
- تقسیم بندی مواد غذایی و عوارض مهم ناشی از کمبود مواد غذایی را نام ببرد .
- اصول اساسی و مهم را در بهداشت مواد غذایی تفسیر نماید .
- بیماریهای شایع منتقله از راه غذا را تشریح نماید .
- روشهای مختلف نگهداری از مواد غذایی و اقدامات لازم در تأمین بهداشت مواد غذایی را تفسیر نماید .

□ ۸- بهداشت حرفه ای

- بهداشت حرفه ای را تعریف نموده و اهداف و برنامه های بهداشت حرفه ای را بیان کند .
- تدابیر لازم و استانداردهای محیط کار را تعریف کند .
- عوامل خطر شغلی و بیماریهای ناشی از مواجهه با آنها را تشریح نماید .
- اقدامات بهداشتی جهت پیشگیری از بیماریهای شغلی را تفسیر نماید .

□ ۹- سوانح

- حادثه را تعریف نمایند و عوامل ایجاد کننده آن را نام ببرند
- عامل ، میزبان و محیط را در ایجاد سوانح شرح دهند
- ویژگیهای تکاملی کودک که او را در معرض حوادث خاص قرار می دهد را توضیح دهند
- انواع سوانح و حوادث را نام ببرند
- حوادث ناشی از کار و صنعت را شرح دهند و علل آن را بیان نمایند

- حوادث خانگی را شرح دهند و علل آن را بیان نمایند
- حوادث رانندگی را شرح دهند و علل آن را بیان نمایند
- روشهای پیشگیری از سوانح و حوادث را نام ببرند

□ ۱۰- بلایای طبیعی و اقدامات لازم در شرایط اضطراری

- معنی واژه Disaster را بیان نمایند.
- انواع بلایا را توضیح دهند.
- عوامل مؤثر بر وسعت و شدت بلایا را شرح دهند.
- ابعاد بلایا را توضیح دهند.
- مراحل مدیریت بلایا را نام ببرند و هر کدام را توضیح دهند.
- نقشهای پرستار در واکنش به بلایا را نام ببرند و هر کدام را توضیح دهند.
- تأمین آب آشامیدنی، تغذیه، تغذیه گروههای آسیب پذیر، کنترل حشرات و جندگان، دفع فضولات، دفع زباله در شرایط اضطراری را شرح دهند.
- ویژگیهای اردوهای چادری و همچنین ساختمانهایی که برای سرپناه بکار می روند را توضیح دهند.
- ویژگیهای آبریزگاههای عمومی را شرح دهند.

□ ۱۱- ناقلین فیزیکی و کنترل آن (مبارزه با حشرات و جوندگان و بندپایان)

- معنی واژه Entomology را بیان نمایند.
- بندپایانی که از نظر پزشکی اهمیت دارند را نام ببرند.
- بیماریهایی که توسط بندپایان به انسان منتقل می شود را نام ببرند.
- راههای انتقال بیماری توسط بندپایان را نام ببرند.
- روشهای انتقال (مستقیم، مکانیکی، بیولوژیک) را شرح دهند.
- روشهای مبارزه با بندپایان را توضیح دهند.
- مشخصات بندپایانی مانند پشه، مگس، سوسک، شپش، کک، ساس، کنه را بیان نمایند و روشهای مبارزه با هر کدام را شرح دهند.

• روش آموزش:

به دلیل تعداد زیاد دانشجویان در یک کلاس، آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (ویدئو، اسلاید) انجام می گیرد. به منظور اثر بخشی آموزش و نیز ایجاد انگیزه در دانشجویان بخش پایانی هر جلسه به پرسش و پاسخ و در صورت لزوم کوئیز اختصاص داده می شود.

• امکانات آموزش بخش:

- کلاس مناسب
- وسایل و تجهیزات کمک آموزشی (اسلاید، ویدئو)

• منابع اصلی درسی:

- درسنامه پرستاری بهداشت جامعه - اسحق ایلدرآبادی - انتشارات جامعه نگر .
- پرستاری بهداشت جامعه ۳- لانکستر - ترجمه و تألیف سیده وحیده حسینی - انتشارات جامعه نگر .
- بهنودی، زهرا . بهداشت محیط .
- حلم سرشت، پیروش . دل پیشه، اسماعیل . اصول و مبانی بهداشت محیط، تهران: چهره .
- Sall:Van , J .R , Kriger , G .R. Clinical Enviromental Health and Toxic Exposures .

• نحوه ارزشیابی:

۱. ارزشیابی بصورت کتبی
۲. شرکت دانشجو در بحثها.
۳. مقررات: حداقل نمره قبولی ۱۰ نمره
۴. تعداد دفعات مجاز غیبت کلاس ۴/۱۷ مجموع ساعات تدریس